

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาพฤติกรรมการรับฟัง ความคาดหวังและความพึงพอใจของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลต่อสถานีวิทยุจุฬาฯ” มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยคือ

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการรับฟังสถานีวิทยุจุฬาฯ ของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล
2. เพื่อศึกษาความคาดหวังในการเปิดรับฟังสถานีวิทยุจุฬาฯ ของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการเปิดรับฟังสถานีวิทยุจุฬาฯ ของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการรับฟัง ความคาดหวัง และความพึงพอใจจากการรับฟังสถานีวิทยุจุฬาฯ ของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล

และได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ดังนี้

1. พฤติกรรมการรับฟังมีความสัมพันธ์กับความคาดหวังจากการรับฟังสถานีวิทยุจุฬาฯ ของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
2. พฤติกรรมการรับฟัง มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจจากการรับฟังสถานีวิทยุจุฬาฯ ของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
3. ความคาดหวัง มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการรับฟังสถานีวิทยุจุฬาฯ ของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
4. ความคาดหวังมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรับฟังและความพึงพอใจจากการรับฟังสถานีวิทยุจุฬาฯ ของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือ กลุ่มนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ทั้งจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน รวม 19 สถาบัน จำนวน 400 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ตามสัดส่วนของจำนวนนิสิตนักศึกษาที่มีอยู่จริง สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย เพื่ออธิบายลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง การเปิดรับสื่อวิทยุและการเปิดรับฟังสถานีวิทยุจุฬาฯ ความคาดหวังและความพึงพอใจที่มีต่อสถานีวิทยุจุฬาฯ ส่วนการทดสอบสมมติฐานในการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบบางส่วน (Multiple Correlation Coefficient) ในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ แล้วนำไปประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC* ภายหลังจากการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลเรียบร้อยแล้ว สามารถสรุปผลการวิจัยแยกเป็นส่วน ๆ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังต่อไปนี้คือ

สรุปผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

1.1 กลุ่มนิสิตนักศึกษาตัวอย่างที่ศึกษา จำนวน 400 คน มีเพศหญิงมากกว่าเพศชาย แบ่งเป็นเพศหญิง 217 คน เพศชาย 183 คน เป็นนิสิตนักศึกษาจากทั้งมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน จำนวน 19 สถาบัน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในชั้นปีที่ 4 อายุประมาณ 20 ปี

1.2 การเปิดรับสื่อวิทยุและการเปิดรับฟังสถานีวิทยุจุฬาฯ

- การเปิดรับสื่อวิทยุ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการเปิดรับฟังสื่อวิทยุทุกวัน มีผู้ตอบแบบสอบถามเพียง 2 คนเท่านั้นที่ตอบว่าไม่เปิดรับฟังสื่อวิทยุ ส่วนสถานีที่ได้รับความนิยมมากที่สุดจากกลุ่มตัวอย่างคือ กรีนเวฟ รองลงมาคือ ฮอตเวฟ

- การเปิดรับฟังสถานีวิทยุจุฬาฯ

กลุ่มตัวอย่างกว่าครึ่งไม่เคยเปิดรับฟังสถานีวิทยุจุฬาฯเลย ส่วนผู้ที่รับฟังจะเปิดรับฟังน้อยมาก โดยมีความบ่อยครั้งในการเปิดรับฟังน้อยกว่า 1 ครั้งต่อสัปดาห์ ซึ่งมีระยะในการเปิดรับฟังเป็นเวลานานโดยเฉลี่ยประมาณ 2 ชั่วโมง และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มักเปิดรับฟังมากที่สุดในช่วงก่อนเข้านอน (เวลาประมาณ 20.00 - 24.00 น.) ซึ่งเป็นเวลาที่กลุ่มตัวอย่างเปิดรับฟังในขณะที่อยู่บ้าน สำหรับเหตุผลที่เปิดรับฟังก็เนื่องมาจากหมุนมาพบคลื่นโดยบังเอิญ รายการของทางสถานีวิทยุจุฬาฯ ที่ได้รับความนิยมมากที่สุดคือ เพลงไทยสากล รองลงมาคือ เพลงสากลและสารคดีสั้นต้นชั่วโมง สำหรับรายการที่ได้รับความนิยมน้อยที่สุดคือ รายการประเภทวิเคราะห์ข่าว

1.3 ความคาดหวังในการเปิดรับฟังสถานีวิทยุจุฬาฯ

ผลการวิจัยความคาดหวังในการเปิดรับฟังสถานีวิทยุจุฬาฯ ของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.178 ความคาดหวังที่กลุ่มตัวอย่างคาดหวังมากที่สุดคือ เรื่องความต้องการความรู้รอบตัวให้กว้างขวางขึ้น ความคาดหวังในเรื่องของความสนุกสนานเพลิดเพลิน และการสร้างความรู้สึที่ดี (อารมณ์ดี) ให้กับตัวเอง ตามลำดับ สำหรับความคาดหวังที่กลุ่มตัวอย่างมีให้น้อยที่สุดคือ เรื่องของการนำข้อมูลไปตัดสินใจเล่นหุ้น และฟังเพราะต้องการได้ชื่อว่าเป็นคนทันสมัย (2.350)

1.4 ความพึงพอใจที่ได้รับจากการเปิดรับฟังสถานีวิทยุจุฬาฯ

ผลการวิจัยความพึงพอใจที่ได้รับจากการเปิดรับฟังสถานีวิทยุจุฬาฯ ของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.155 ความพึงพอใจที่กลุ่มตัวอย่างได้รับมากที่สุดคือ ในเรื่องการได้รับความรู้รอบตัวกว้างขวางขึ้นกว่าเดิม และช่วยให้รู้สึกสนุกสนานเพลิดเพลินตามลำดับ สำหรับความพึงพอใจที่กลุ่มตัวอย่างมีให้น้อยที่สุดคือ เรื่องของการทราบข่าวสารทางธุรกิจและทราบข้อมูลเกี่ยวกับหุ้น (2.029)

2. การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 1 พฤติกรรมการรับฟัง มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังจากการรับฟังสถานีวิทยุจุฬาฯ ของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผลการวิเคราะห์ทางสถิติปรากฏว่า พฤติกรรมการรับฟังไม่มีความสัมพันธ์กับ

ความคาดหวังจากการรับฟังสถานีวิทยุพายุ ของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขต กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

สมมติฐานข้อที่ 2 พฤติกรรมการรับฟัง มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการรับฟังสถานีวิทยุพายุ ของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผลการวิเคราะห์ทางสถิติปรากฏว่า พฤติกรรมการรับฟังไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการรับฟังสถานีวิทยุพายุ ของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

สมมติฐานข้อที่ 3 ความคาดหวังมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการรับฟังสถานีวิทยุพายุ ของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผลการวิเคราะห์ทางสถิติปรากฏว่า ความคาดหวังในการเปิดรับฟังสถานีวิทยุพายุ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในการรับฟังสถานีวิทยุพายุ ของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ 0.75 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ซึ่งยืนยันตามสมมติฐานข้อที่ 3

สมมติฐานข้อที่ 4 พฤติกรรมการรับฟังสถานีวิทยุพายุ มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังและความพึงพอใจในการรับฟังสถานีวิทยุพายุ ของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผลการวิเคราะห์ทางสถิติปรากฏว่า พฤติกรรมการเปิดรับฟังสถานีวิทยุพายุ มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังและความพึงพอใจอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.001 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.74 ซึ่งจัดว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยทั้งหมดนั้น สามารถนำผลที่ได้มาอภิปราย ดังนี้

1. พฤติกรรมการเปิดรับสื่อวิทยุทั่วไปของนิสิตศึกษามหาวิทยาลัย

การเปิดรับสื่อวิทยุของนิสิตศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มนิสิตศึกษาส่วนใหญ่มีการเปิดรับสื่อวิทยุอยู่ในระดับสูง โดยฟังวิทยุทุกวันหรือเกือบทุกวัน (ตารางที่ 6) โดยสถานที่ได้รับความนิยมจากกลุ่มนิสิตศึกษาเป็นอันดับหนึ่งคือ กรีนเวฟ รองลงมาได้แก่ ฮอตเวฟ เรดิโอโนฟลิบบเบลิ้ม เรดิโอโวก และสไมล์เรดิโอ ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าสถานีดังกล่าวเหล่านี้จะมีรูปแบบในการจัดรายการคล้ายคลึงกันคือ เน้นการเปิดเพลงเป็นส่วนมาก และเปิดสายให้ผู้ฟังโทรศัพท์เข้ามาเล่นเกมเป็นหลัก โดยมุ่งกลุ่มเป้าหมายคือ กลุ่มวัยรุ่น และการที่สถานีเหล่านี้ได้รับความนิยมน่าจะเป็นเพราะว่าการมีรูปแบบการจัดรายการที่สนุกสนานเปิดโอกาสให้ผู้ฟังเข้ามามีส่วนร่วมจึงทำให้ตัวรายการมีความน่าสนใจและน่าตื่นเต้น ซึ่งจากผลการวิจัยของบริษัท Radio and Research พบว่า มีวัยรุ่น 85% เห็นด้วยกับการมีกิจกรรมในรายการวิทยุกระจายเสียง โดยให้เหตุผลว่า เพื่อความตื่นเต้นสนุกสนาน 52.7%, เพื่อให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมสนุก 26.2%, ให้สาระความรู้ 16.8%, เพื่อคลายเครียด 10.2%, ได้รับรางวัล 7.8%, กระตุ้นให้กล้าแสดงออก 5.9%, เป็นความหลากหลายรูปแบบ 5.5% และฝึกทักษะและความคิด 3.5% (คู่มือ : มีนาคม 2537) ประกอบกับธรรมชาติของวัยรุ่นที่มักจะเปิดรับสื่อมวลชนเพื่อต้องการความสนุกสนานเพลิดเพลิน และเพื่อเป็นการพักผ่อนหย่อนใจ (อรรพรรณ วิจักขณะ, 2533) รวมทั้งจะสามารถนำเนื้อหาจากรายการที่ฟังมาใช้เป็นหัวข้อในการสนทนากับผู้อื่นหรือเพื่อนฝูงได้ด้วย ซึ่งตรงกับที่ McCombs และ Becker ได้กล่าวไว้ในเรื่องของการใช้สื่อเพื่อความพอใจว่า บุคคลใช้สื่อมวลชนเพื่อต้องการข้อมูลเพื่อการพูดคุยหรือสนทนา (discussion) รวมทั้งต้องการมีส่วนร่วม (participating) และต้องการความบันเทิงเพื่อผ่อนคลายอารมณ์ (relaxing and entertainment) และมีข้อสังเกตว่าสถานีวิทยุประเภทสารบันเทิง เช่น สถานีวิทยุจุฬาฯ สถานีวิทยุรัฐสภา หรือ จส.100 มักจะไม่ค่อยได้รับความนิยมจากกลุ่มนิสิตศึกษามากนัก โดยมีเปอร์เซ็นต์ของการรับฟังไม่ถึง 25% (จากข้อมูลตารางที่ 7)

2. พฤติกรรมการรับฟังสถานีวิทยุจุฬาฯ ของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย

พฤติกรรมการรับฟังสถานีวิทยุจุฬาฯ ของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า ยังอยู่ในระดับการเปิดรับที่ต่ำ สำหรับผู้ที่เปิดรับฟังเองก็ยังมีปริมาณการเปิดรับฟังน้อยมาก คือน้อยกว่า 1 ครั้งต่อสัปดาห์ และใช้เวลาในการเปิดรับแต่ละครั้งประมาณ 30 นาที ถึง 2 ชั่วโมงเท่านั้น กลุ่มนิสิตนักศึกษาส่วนมากให้เหตุผลในการเปิดรับฟังว่าเป็นการหมุนคลื่นมาเจอโดยบังเอิญ จึงลองฟังดู มีเพียง 20 คนเท่านั้นที่ให้เหตุผลเพิ่มเติมว่าเปิดเพราะต้องการฟังจริง ๆ และจะเปิดรับฟังสถานีวิทยุจุฬาฯ มากที่สุดในช่วงก่อนเข้านอน (เวลาประมาณ 20.00 - 24.00 น.) สำหรับรายการของทางสถานีวิทยุจุฬาฯ ที่ได้รับความนิยมมากที่สุดคือ เพลงไทยสากล รองลงมาคือ เพลงสากลและสารคดีสั้นต้นชั่วโมง ซึ่งการที่กลุ่มตัวอย่างนิยมฟังรายการประเภทเพลงไทยสากล เพลงสากลและสารคดีสั้นต้นชั่วโมงเป็นอันดับรองลงมานี้ จะเห็นได้ว่าหัวข้อหรือเนื้อหาที่กลุ่มตัวอย่างรับฟังนั้นเป็นไปในแง่ของการฟังเพื่อการพักผ่อนและคลายความเครียดเป็นหลัก ซึ่งตรงกันกับการศึกษาวิจัยของโจเซฟ โดมินิค (Dominick, 1990) ที่ได้ศึกษาถึงเหตุผลในการเปิดรับสื่อมวลชนของผู้รับสารแต่ละคนไว้ว่า ผู้รับสารจะมีการเปิดรับสื่อเพื่อความหลากหลาย กล่าวคือเปิดรับสื่อเพื่อสนองความต้องการของมนุษย์ นั่นคือเพื่อพักผ่อนและการผ่อนคลายความเครียดนั่นเอง เช่นเดียวกับการศึกษาวิจัยของศิริชัย ศิริกายะ และกาญจนา แก้วเทพ (2531) ได้ศึกษาความต้องการใช้สื่อมวลชนของผู้รับสารไว้ว่า ผู้รับสารมีความต้องการใช้สื่อมวลชนเพื่อความบันเทิงเป็นการผ่อนคลาย และได้รับความสนุกสนานทางสุนทรียะไปในตัว สำหรับรายการที่ได้รับความนิยมน้อยที่สุดคือ รายการประเภทวิเคราะห์ข่าว ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับรายการเปิดรับฟังสถานีอื่น ๆ แล้ว กลุ่มนิสิตนักศึกษามีการเปิดรับฟังสถานีเอกชนอื่น ๆ มากกว่าและมีความบ่อยครั้งในการเปิดรับที่มากกว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานีวิทยุเอกชนทั้งหลายนั้นจัดรายการที่มุ่งเน้นการครองใจวัยรุ่นโดยใช้ความสนุกสนานร่าเริงเป็นหลัก และเน้นสาระน้อย นอกจากนี้ทางผู้จัดรายการของสถานีวิทยุเอกชนสามารถจัดรายการในแนวที่หรือหาได้ หรือสามารถใช้ภาษาแสดงอย่างที่ถูกวัยรุ่นใช้กันได้ รวมทั้งวัยของผู้จัดรายการเหล่านี้ยังอยู่ในวัยที่ใกล้เคียงกับกลุ่มนิสิตนักศึกษาทำให้กลุ่มนิสิตนักศึกษารู้สึกว่าตัวผู้จัดรายการนั้นเป็นพวกเดียวกัน จึงทำให้เกิดพฤติกรรมการรับฟังอย่างต่อเนื่อง สำหรับตัวสถานีวิทยุจุฬาฯเองจากการสอบถามกลุ่มนิสิตนักศึกษาถึงเหตุผลในการไม่เลือกฟังสถานีวิทยุจุฬาฯ พบเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างตอบมากที่สุดคือ ทางสถานีวิทยุจุฬาฯ จัดรายการไม่สนุก ผู้จัดรายการไม่มี

ประสบการณ์หรือไม่มีลักษณะของมืออาชีพ และเน้นสาระวิชาการมากเกินไปจนน่าเบื่อ และนิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ไม่ต้องการรับเนื้อหาทางวิชาการอีกแล้ว แต่ต้องการฟังวิทยุเพื่อคลายความเครียดและพักผ่อนหย่อนใจจากการเรียนในชีวิตประจำวัน

อย่างไรก็ตามจากผลการวิจัยครั้งนี้แม้จะพบว่า นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยจะมีการเปิดรับฟังสถานีวิทยุจุฬาฯ ในระดับต่ำ แต่ก็พบว่านิสิตนักศึกษาบางส่วนที่เป็นแฟนสถานีวิทยุจุฬาฯ จริง ๆ แต่มีการเลือกเปิดรับเป็นบางรายการตามที่ตนเองชอบมาก ๆ เท่านั้น ซึ่งรายการได้รับการกล่าวถึงได้แก่ รายการพักเที่ยงกับเสียงเพลงรายการเพลงลูกทุ่ง เพลงคลาสสิก รายการเอสเคอร์ฟ็อพ และรายการหน้าต่างสังคม (มีฉบับได้ยกเลิกการจัดรายการไปแล้ว) ทั้งนี้เป็นที่น่าสังเกตว่านิสิตนักศึกษาที่ตอบว่าชอบฟังรายการเพลงลูกทุ่งมักจะเป็นผู้ที่มิภูมิลำเนาเดิมอยู่ในต่างจังหวัด ซึ่งตรงข้ามกับผู้ที่ตอบว่าชอบฟังรายการเพลงคลาสสิกหรือเอสเคอร์ฟ็อพมักเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครมากกว่า ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจที่แคทซ์ (Katz, 1973) พบว่า การที่มนุษย์มีสภาวะของสังคมหรือกรอบอ้างอิง (frame of reference) รวมทั้งจิตใจที่ต่างกัน มีความต้องการแตกต่างกันไป ซึ่งก็สอดคล้องกับแอคติน (Actin) ได้กล่าวไว้ถึงเรื่อง Information Seeking หรือความต้องการสื่อสารมวลชนของปัจเจกบุคคลไว้ว่า บุคคลต้องการได้รับข่าวสาร (Information) และความบันเทิง (Entertainment) โดยบุคคลหรือปัจเจกบุคคลนี้จะเป็นผู้ที่มีความต้องการส่วนตัวและเป็นผู้กำหนดความต้องการของตนเอง สื่อจะมีอิทธิพลต่อผู้รับสารเพียงใด จึงขึ้นอยู่กับผู้รับสารเป็นสำคัญ สื่อจะไม่มามีอิทธิพลต่อผู้ที่ไม่เลือกใช้สื่ออย่างแน่นอน และผู้รับสารจะเปิดรับข่าวสารจากสื่อใดหรือไม่นั้น เป็นผลมาจากสภาวะทางสังคม จิตใจ วัตถุประสงค์และความต้องการจำเป็นของแต่ละบุคคล ทำให้ผู้รับสารเกิดกระบวนการเลือกสรร (Selective Exposure) โดยบุคคลจะเลือกเปิดรับสื่อจากแหล่งต่าง ๆ ตามความสนใจและความต้องการ เพื่อนำมาใช้แก้ปัญหาหรือสนองความต้องการของตน

3. การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1

พฤติกรรมการรับฟัง มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังจากการเปิดรับฟังสถานีวิทยุจุฬาฯ ของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

จากผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมกาเปิดรับฟังไม่มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังในการเปิดรับฟังสถานีวิทยุจุฬาฯ ของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

ผู้วิจัยคาดคะเนว่า การที่สมมติฐานไม่ได้รับการยืนยันอาจเป็นไปได้ว่านิสิตนักศึกษาที่มีการเปิดรับฟังสถานีวิทยุจุฬาฯ นั้นมีทั้งผู้ที่ตั้งความคาดหวังไว้ก่อนที่จะเปิดรับ และมีทั้งผู้ที่ไม่ได้ตั้งความคาดหวังมาก่อนและการที่พฤติกรรมกาเปิดรับฟังไม่มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังนั้น ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะตัวแปรในเรื่องตารางการใช้เวลาว่างที่เข้ามามีบทบาทเกี่ยวข้อง เพราะพฤติกรรมกาเปิดรับฟังนั้นอาจเกิดขึ้นได้หลายทางจากทั้งความคาดหวังและไม่คาดหวัง โดยที่ตัวแปรเรื่องของตารางการใช้เวลาว่างมีบทบาทสูงจนมีผลทำให้ความคาดหวังนั้นไม่สามารถอธิบายเรื่องของพฤติกรรมการับฟังได้

เวบสเตอร์ (Webster, 1972) ได้ให้ความหมายของการใช้เวลาว่างไว้ว่า เวลาว่างคือเวลาที่เป็นอิสระหลังจากการเรียนหรือการทำงานประจำ ซึ่งบุคคลก็จะใช้เวลานั้นประกอบกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อทำตามความพอใจของตน เพื่อให้ตัวเองสนุกสนานเพลิดเพลินได้ผ่อนคลายความเครียด

มีงานวิจัยของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเองที่ได้ศึกษาการใช้เวลานอกเวลาเรียนของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การใช้เวลานอกเวลาเรียนส่วนมากของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในวันที่มีการเรียนการสอนคือ ใช้ไปในการพบปะพูดคุยกับเพื่อนฝูง พักผ่อน และเล่นกีฬา ส่วนในวันหยุดราชการนิสิตใช้เวลาไปในการทบทวนวิชาการและทำรายงาน พบปะเพื่อนฝูง และค้นคว้าหนังสือในห้องสมุด ผลการวิจัยครั้งนี้ยังให้ผลสอดคล้องกับอีกหลายงานวิจัย อันได้แก่ ชนิษฐา ดิษฐบรรจง (2510) วิจัยเรื่อง "การใช้เวลาของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพ" ชาญชัย สันติพิฤกษ์ (2512) วิจัยเรื่อง "การสำรวจการใช้เวลาว่างของคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และ รัตนา แจ่มไพฑูรย์ (2515) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการใช้เวลาว่างของนักศึกษาพยาบาล โรงพยาบาลรามาริบัติ ซึ่งผลการวิจัยของทั้ง 3 ท่านก็ออกมาใกล้เคียงกับของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คือนักศึกษาส่วนใหญ่ใช้เวลาออกเวลาเรียนในวันที่มีการเรียนการสอนไปในเรื่องการเรียน ทำงานในห้องสมุด และพบปะพูดคุยกับเพื่อนฝูง ส่วนในวันหยุดก็จะเป็นการทบทวนวิชาเรียน ดูโทรทัศน์ ฟังวิทยุ ไปเที่ยว และเล่นกีฬา

ซึ่งจากงานวิจัยทั้งหมดข้างต้นนี้ทำให้เราเห็นว่าการใช้เวลาว่างของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ ยังคงใช้ไปในการทบทวนวิชาเรียน และศึกษาวิชาเรียนเพิ่มเติมเป็นหลัก และเวลาว่างหลังจากนั้นจึงเป็นการใช้ในการเปิดรับสื่อต่าง ๆ เช่น คุโทรทัศน์ ฟังวิทยุ และชมภาพยนตร์ ดังนั้นจึงเป็นไปได้ว่าการรับสื่อวิทยุของกลุ่มนิสิตนักศึกษานั้นเป็นไปเพื่อผ่อนคลายความเครียดหลังการทบทวนบทเรียน โดยมีได้ตั้งความคาดหวังในการเปิดรับฟังมากนัก เป็นเพียงการเปิดรับเพื่อฟังผ่านเท่านั้น ซึ่งเรื่องนี้ เม็กไควว์ และกูเรวิช (McQuail and Gurevitch, 1974) กล่าวว่า ถ้าจะเป็นผู้รับสารที่มีความคาดหวังเกี่ยวกับสื่อแล้ว จะต้องเป็นผู้รับสำรประจำ ไม่ใช่แค่เพียงเปิดรับแบบฟังผ่านเท่านั้น

อีกเหตุผลหนึ่งที่เป็นปัจจัยทำให้พฤติกรรมการเปิดรับฟังไม่มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังก็คือเรื่องเวลาว่างของนิสิตนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนั้น เราพบว่าอยู่ในช่วงของ 20.00 ถึง 24.00 น. ซึ่งกลุ่มตัวอย่างก็จะใช้เวลาในช่วงนี้ในการเปิดรับฟังวิทยุ นั่นแสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างเลือกเปิดรับสื่อตามเวลาว่างที่มีมากกว่า การที่จะเปิดรับฟังเนื่องมาจากการมีความคาดหวังมาก่อน และจากตารางที่ 17 เราจะเห็นว่านิสิตนักศึกษามีความคาดหวังในเรื่องของความต้องการการมีความรู้รอบตัว ต้องการความสนุกสนานเพลิดเพลิน แต่ในผังรายการของทางสถานีวิทยุจุฬาฯ กลับมีรายการประเภทนี้ในช่วงเวลากลางวัน ซึ่งกลุ่มนิสิตนักศึกษาไม่สามารถเปิดรับฟังได้ตามที่เขาต้องการ เนื่องจากไม่สอดคล้องกับเวลาว่างที่มีอยู่ เพราะเวลาในช่วงกลางวันนี้นิสิตนักศึกษาจำเป็นต้องใช้ในการเดินทางหรือเรียนหนังสือ

นอกจากนี้ทั้งลักษณะนิสัยของวัยรุ่นเองที่มักเปิดวิทยุเพียงเพื่อเป็นเพื่อนแก้เหงาหรือฆ่าเวลาเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้พฤติกรรมการรับฟังเป็นไปโดยอัตโนมัติ มิได้เกิดจากการตั้งความคาดหวังว่าจะได้อะไรจากการรับฟังในครั้งนั้น ซึ่งตรงกับงานวิจัยของเมอร์ริลล์ และโลเวนสไตน์ (C.Merril and Ralph L. Lowenstein, 1971) ที่ว่าสื่อมวลชนสามารถเป็นเพื่อนแก้เหงาได้ดีเพราะไม่สร้างแรงกดดันในการสนทนาหรือทางสังคมแก่ผู้รับ และยังเป็น การแสวงหา และใช้ข่าวสารให้เป็นประโยชน์แก่ตัวเอง ช่วยให้ตัวเองเกิดความสะดวกสบายหรือสนุกสนานบันเทิง นอกจากนี้จากการศึกษาวิจัยยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างมักนิยมฟังรายการ ในขณะที่ประกอบกิจกรรมอื่นไปด้วย ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นนิสิตนักศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยซึ่งต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในการอ่านหนังสือ ดังนั้นวิธีการพักผ่อนคลายเครียดที่ดีในขณะที่อ่านหนังสือไปด้วย ตามที่บริษัท นีลสัน (Nielsen, 1961) วิจัยไว้ก็คือ การเปิดรับฟังวิทยุนั่นเอง และช่วงเวลาที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เปิดรับฟังนั้น ส่วนมาก

จะเป็นช่วง 20.00 - 24.00 น. ซึ่งตามผังรายการแล้วช่วงนี้จะเป็นเวลาของรายการ "ดนตรีคลาสสิก" ที่เป็นลักษณะของดนตรีบรรเลง ผู้จัดไม่ได้พูดแทรกในรายการมากจึงทำให้กลุ่มตัวอย่างสามารถเปิดรับฟังในขณะที่อ่านหนังสือไปได้ด้วย โดยไม่รบกวนสมาธิ

นอกจากตัวแปรเรื่องของการรอบการใช้เวลาว่างจะมีส่วนสำคัญทำให้พฤติกรรมการรับฟังไม่มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังแล้ว ตัวแปรในเรื่องของบริบททางสังคม (Social Context) หรือสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ในขณะที่เปิดรับสื่อก็มีส่วนสำคัญที่ทำให้พฤติกรรมความคาดหวังและพฤติกรรมการรับฟังถูกแทรกจากผลการวิจัยของ จาริก ประพันธ์พจน์ (2532) พบข้อมูลที่น่าสนใจว่านักเรียนนิสิตนักศึกษา ใช้รถยนต์ส่วนตัวของผู้ปกครอง เป็นพาหนะในการเดินทางไป-กลับ เป็นประจำถึง 58.3% เพราะฉะนั้นการที่ต้องนั่งรถยนต์ไป-กลับ พร้อมกับผู้ปกครองเช่นนี้ จึงทำให้นิสิตนักศึกษาต้องมีพฤติกรรมการเปิดรับฟังไปในแนวทางเดียวกับผู้ปกครองโดยหลีกเลี่ยงไม่ได้และก็คือเป็นการรับฟังที่ไม่ได้มีการคาดหวังมาก่อน รวมทั้งอาจจะไม่มีโอกาสที่จะเลือกเปิดรับฟังรายการที่ตนต้องการอีกด้วย ส่วนนิสิตนักศึกษาที่ยังต้องโดยสารรถประจำทาง ก็ต้องถูกข้อจำกัดขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพฯ ที่ไม่มีนโยบายเปิดวิทยุให้ผู้โดยสารฟัง จึงทำให้ไม่มีโอกาสได้รับฟังรายการที่ตนสนใจ นอกจากนี้กิจกรรมหลักที่ต้องไปเรียนหนังสือในช่วงกลางวันก็เป็นเหตุผลอีกประการหนึ่งทำให้นิสิตนักศึกษาไม่ได้เปิดรับฟังวิทยุ

อย่างไรก็ตามยังมีข้อโต้แย้งว่า การที่สื่อมวลชนไม่ว่าจะเป็นวิทยุหรือโทรทัศน์ที่ส่งกระจายเสียงและแพร่ภาพออกไปนั้น ถ้าบุคคลมีความตั้งใจหรือมีความคาดหวังที่จะรับชมหรือรับฟังแล้วน่าจะได้รับการตามที่ได้คาดหวังไว้ครบถ้วน แต่ความจริงไม่ได้เป็นเช่นนั้น เนื่องจากยังมีข้อจำกัดอีกหลายประการทั้งจากตัวสื่อเองและเรื่องของเวลาว่างของผู้รับสารที่ขัดขวางการเปิดรับสารในครั้งนั้น ๆ อย่างเช่น งานวิจัยของ กลอส (Classe, 1968) ที่พบว่าการมีส่วนร่วมในการเปิดรับสื่อนั้นทุกคนมีโอกาสที่เท่า ๆ กันที่สื่อจะเข้าไปถึง เช่น สื่อโทรทัศน์หรือสื่อวิทยุนี้จะสามารถเข้าถึงประชากรทุกคนในประเทศได้ แต่จะมีบางคนเท่านั้นที่ดูโทรทัศน์หรือฟังวิทยุเป็นประจำ เนื่องจากเวลาว่างเอื้ออำนวย และในบรรดาคนเหล่านั้นนั้นก็ยังมีเพียงบางคนเท่านั้นที่ได้รับสารที่ผู้ส่งสารต้องการให้ได้รับจริง ๆ นอกจากนี้ยังมีจำนวนน้อยลงไปอีกที่สามารถเข้าใจหรือเข้าถึงสารที่ต้องการให้ได้รับรู้ นั้น ๆ ซึ่งตรงกับที่โบเวอร์ (Bower, 1973) ได้ศึกษากลุ่มผู้รับสารที่เขาเรียกว่า "กลุ่มที่มีโอกาสเปิดรับสื่อเท่าเทียมกัน (equal opportunity audience) โดยศึกษาการเปิดรับชมโทรทัศน์ในช่วงเวลาที่ทุกคนมีโอกาสที่จะดูเท่าเทียมกัน เช่น หลัง 6 โมงเย็นวันธรรมดา และตลอดวันเสาร์และอาทิตย์ ผลการวิจัยของ

โบเวอร์พบว่าความจริงแล้วทุกคนดูโทรทัศน์ ไม่ว่าจะเป็นผู้ชาย ผู้หญิง คนรวยหรือคนจน คนมีการศึกษาหรือด้อยการศึกษา แต่ปริมาณการชมโทรทัศน์ของแต่ละคนนั้นถูกควบคุมโดยเวลาซึ่งแต่ละคนมีเหลือมาจากภารกิจหน้าที่ประจำวัน และโดยสถานที่ว่าอยู่ใกล้เครื่องรับโทรทัศน์มากเพียงใด ซึ่งจากทั้งสองงานวิจัยนี้ทำให้เราสามารถสรุปได้ว่าแม้ว่าสื่อจะเปิดให้ทุกคนมีโอกาสเท่าถึงอย่างเท่าเทียมกัน แต่เรื่องของเวลาว่างกลับเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคคลไม่สามารถรับสื่อได้ตามความคาดหวัง

นอกจากนี้ความไม่สัมพันธ์กันระหว่างพฤติกรรมกาเปิดรับฟัง และความคาดหวังนั้นส่วนหนึ่งน่าจะมาจากความแตกต่างในตัวบุคคลเองด้วย แม้ว่าการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะเลือกกลุ่มนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยเพียงกลุ่มเดียว แต่ในกลุ่มตัวอย่างนั้นยังมีลักษณะประชากรปลีกย่อยอีกหลายประการที่ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมกาเปิดรับฟัง และความคาดหวังที่แตกต่างกัน ซึ่งตามทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Differences Theory) ของบอลล์-โรคิช และเคอเฟลอร์ (Ball - Rokeach and DeFleur, 1976) ที่กล่าวว่าบุคคลจะมีความแตกต่างกันในเรื่องของบุคลิกภาพ ทัศนคติ สติปัญญา ความรู้และความสนใจ นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับสถานภาพทางสังคมและวัฒนธรรมของแต่ละบุคคลด้วย ซึ่งโครงสร้างต่าง ๆ เหล่านี้จะมีส่วนสำคัญต่อการกำหนดพฤติกรรมการับรู้หรือการเรียนรู้ของมนุษย์ในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ตลอดจนการรับข่าวสารที่แตกต่างกันและจากแนวคิดด้านประชากรที่ว่า คนที่มีคุณสมบัติทางประชากรที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันไปด้วย พฤติกรรมที่แตกต่างกันยังรวมถึงการเลือกใช้สื่อหรือการเปิดรับสื่อตามความคาดหวังของแต่ละบุคคล เนื่องจากแต่ละคนที่อยู่ในแต่ละกลุ่มประชากรย่อมมีกิจกรรม การดำเนินชีวิตตลอดจนมีการใช้เวลาว่างที่ต่างกันด้วย (อ้างถึงใน ยุกล เบ็ญจรงค์กิจ, 2534) เพราะฉะนั้นการมีพฤติกรรมกาเปิดรับฟังโดยไม่ได้มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังจึงเกิดขึ้นได้เสมอ

สำหรับนิสิตนักศึกษาในกลุ่มที่ไม่เปิดรับฟังสถานีวิทยุจุฬาฯเลยนั้น คงจะเปลี่ยนทัศนคติและทำให้เกิดความคาดหวังก่อนการเปิดรับฟังน่าจะเป็นไปได้ยาก เนื่องจากพฤติกรรมกาเปิดรับสื่อวิทยุในปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงไป จากเดิมที่เคยย้ายคลื่นไปเรื่อย ๆ เพื่อติดตามนักจัดรายการวิทยุที่ตนสนใจ มาเป็นลักษณะการเปิดรับฟังแบบล็อกคลื่น เพราะในขณะนี้เริ่มมีการพัฒนาเครื่องรับวิทยุแบบหมุนหาคลื่นแบบดิจิตอล มีการล็อกคลื่นไว้ที่สถานีที่ตนเองต้องการการจัดผังรายการวิทยุแบบ Format Station ที่มีโครงสร้างเดียวกันทั้งวัน จะสามารถดึงคนฟังได้ดีกว่า ดังนั้นหากสถานีวิทยุจุฬาฯ จะต้องการสร้างความคาดหวัง

เพื่อจะทำให้เกิดพฤติกรรมมารับฟังจึงต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น (จาระไน
 แกลโกศล, 2537)

สมมติฐานข้อที่ 2

**พฤติกรรมมารับฟังมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการรับฟังสถานีวิทยุ
 จุฬาฯ ของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล**

จากผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมมารับฟังไม่มีความสัมพันธ์กับความพึง
 พอใจในการเปิดรับฟังสถานีวิทยุจุฬาฯ ของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพ-
 มหานคร และปริมณฑลซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 นั้นแสดงว่าพฤติกรรมมารับฟัง
 ฟังไม่ใช่ปัจจัยที่นำไปสู่ความพึงพอใจ เหตุที่เป็นเช่นนี้ผู้วิจัยคาดคะเนว่าเป็นเพราะกลุ่ม
 ตัวอย่างมีการเปิดรับสื่อวิทยุเพื่อแก้เหงา เพื่อฆ่าเวลา หรือเปิดด้วยความเคยชินเท่านั้น มิได้
 ตั้งใจที่จะนำสิ่งที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันหรือสร้างความพึงพอใจในสิ่งที่ตนเอง
 ต้องการมากนัก ดังเช่นงานวิจัยของรูบิน (A.M. Rubin, 1981) ที่พบว่าผู้สูงอายุมีความคาดหวัง
 เกี่ยวกับประโยชน์ในการชมโทรทัศน์สูง แต่กลับมีความสัมพันธ์ในเชิงลบระหว่างผู้ที่เปิดรับ
 ชมเพื่อฆ่าเวลา หรือนอกจากนี้อาจจะเป็นเพราะเนื้อหาของรายการต่าง ๆ ทางสถานีวิทยุ
 จุฬาฯ ที่นำเสนออาจจะไม่เป็นที่สนใจ หรือตรงกับที่กลุ่มวัยรุ่นต้องการ หรือเวลาที่วัยรุ่นมี
 การเปิดรับฟังมาก (20.00 - 24.00 น.) ทางสถานีกลับเสนอรายการสำหรับผู้ใหญ่ ส่วนในเวลา
 กลางวันที่กลุ่มวัยรุ่นไม่ค่อยเปิดรับฟังกลับมีรายการประเภทความรู้ ข่าวสารความบันเทิง อยู่
 ในช่วงเวลานี้มาก

ลักษณะการเปิดรับฟังสื่อวิทยุแบบฆ่าเวลาหรือการหมุนคลื่นมาเจอโดย
 บังเอิญนั้นย่อมไม่สามารถส่งผลให้เกิดความพึงพอใจได้อย่างแน่นอน ซึ่งตรงกับงานที่แคทซ์
 (Katz) ได้กล่าวไว้ว่าผู้รับสารจะต้องมีความต้องการหรือคาดหวังอย่างใดอย่างหนึ่งจากสื่อก่อน
 จึงจะมีความพอใจได้ซึ่งตรงกับที่พัชนี เขยจรรยา และคณะ ได้พบว่าการที่บุคคลมีความ
 ต้องการที่จะเลือกรับสื่อหรือข่าวสารนั้นเป็นเพราะมีสาเหตุมาจากความคาดหวังเพื่อแสวงหา
 ความพึงพอใจ โดยได้รับอิทธิพลมาจากสภาพแวดล้อมในสังคม (พัชนี เขยจรรยา และคณะ,
 2530) เพราะฉะนั้นการที่กลุ่มตัวอย่างไม่ได้มีความคาดหวังรวมทั้งไม่ได้มีความตั้งใจในการมี
 พฤติกรรมเปิดรับฟังย่อมจะไม่ส่งผลให้เกิดความพึงพอใจอย่างแน่นอน

นอกจากนี้ผลของตัวแปรที่เราไม่ได้คาดคิด เช่น เรื่องของกรอบการใช้เวลาว่างก็เป็นสิ่งหนึ่งซึ่งมีส่วนสำคัญ จากงานวิจัยในสมมติฐานข้อที่ 1 เราจะเห็นว่านิสิตนักศึกษาส่วนมากยังคงใช้เวลาว่างไปในการทบทวนบทเรียน และค้นคว้าเพิ่มเติม ส่วนการเปิดรับสื่อมวลชนต่าง ๆ เช่น ฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์ เป็นกิจกรรมที่ทำเป็นอันดับรองลงมา ซึ่งกลุ่มตัวอย่างไม่ได้ให้ความสำคัญมากนัก เพราะฉะนั้นพฤติกรรมการเปิดรับฟังที่เกิดขึ้นจึงไม่สามารถอธิบายระดับความพึงพอใจได้

บริบททางสังคม (Social Context) ในขณะที่กำลังเปิดรับฟังก็มีส่วนสำคัญ เนื่องจากนิสิตนักศึกษาส่วนหนึ่งยังคงเปิดรับฟังสื่อวิทยุพร้อมกับผู้ปกครองหรือครอบครัวอยู่ จึงทำให้ความพึงพอใจไม่เกิดขึ้นเนื่องจากต้องฟังตามผู้ปกครอง โดยที่ตนเองไม่ได้ต้องการ นอกจากนี้ยังมีนิสิตนักศึกษาจำนวนมากที่ยังคงใช้เวลาว่างนอกเวลาเรียนทำกิจกรรมร่วมกับครอบครัว เช่น การดูโทรทัศน์ เพราะฉะนั้นจึงเป็นไปได้ที่เขาจะสามารถฟังวิทยุร่วมกับการดูโทรทัศน์ เพราะเป็นการรบกวนผู้อื่น ด้วยเหตุนี้ความพึงพอใจก็จึงเกิดขึ้นไม่ได้เช่นกัน

และตามที่กลอส (Clausse, 1968) ได้ทำการวิจัยแล้วพบว่าการมีส่วนร่วมในการเปิดรับสื่อนั้น โอกาสที่ทุกคนจะเข้าถึงสื่อไม่ได้มีเท่า ๆ กัน แม้ว่าสื่อวิทยุและสื่อโทรทัศน์จะเข้าถึงทุกคนได้เท่ากัน แต่ก็มีบางคนเท่านั้นที่เปิดรับเป็นประจำ และยิ่งไปกว่านั้นในบรรดาผู้ที่เปิดรับเป็นประจำก็มีเพียงบางคนเท่านั้นที่สามารถรับสารได้ครบตรงตามความมุ่งหมายของผู้ส่งสาร ซึ่งตรงจุดนี้เราสามารถตีความได้ว่าการรับสารแต่ละครั้ง แม้ว่าทุกคนจะเปิดรับเท่ากัน แต่ความเข้าใจสารและความพึงพอใจต่างกัน เพราะฉะนั้นเราจึงสรุปได้ว่าพฤติกรรมการเปิดรับฟังไม่ใช่ปัจจัยที่นำไปสู่ความพึงพอใจ แต่น่าจะเป็นความคาดหวังจากการเปิดรับฟังในครั้งนั้น ๆ มากกว่าที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ

นอกจากนี้ความไม่สัมพันธ์กันระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับฟังและความพึงพอใจนั้น อาจจะเป็นไปได้ว่าหากเมื่อกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการเปิดรับฟังมากอาจเกิดความพึงพอใจน้อย เนื่องจากยิ่งเปิดรับมากก็มีโอกาสที่จะได้เห็นข้อผิดพลาดจากการผลิตรายการได้มาก และถ้ายังมีการเปิดรับฟังในรายการที่ตนเองไม่ชอบมาก ๆ ความพึงพอใจก็ย่อมที่จะลดน้อยลง ในทำนองเดียวกันหากกลุ่มตัวอย่างมีการพฤติกรรมเปิดรับฟังสถานีวิทยุจุฬาน้อย แต่เมื่ออยู่ในช่วงที่เปิดรับกำลังเป็นการออกอากาศในรายการที่ตนเองชอบ ก็ย่อมที่จะทำให้เกิดความพึงพอใจในการเปิดรับฟังสถานีวิทยุจุฬาฯ มากไปด้วยเช่นกัน จะเห็นได้

จากตารางที่ 14 กลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีความพึงพอใจในรายการเพลงไทยสากลและเพลงสากลมาก แต่จะมีความพึงพอใจในรายการประเภทวิเคราะห์ข่าวน้อย

สมมติฐานข้อที่ 3

ความคาดหวังมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการรับฟังสถานีวิทยุจุฬาฯ ของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

จากผลการวิจัยพบว่าความคาดหวังในการเปิดรับฟังสถานีวิทยุจุฬาฯ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในการรับฟังสถานีวิทยุจุฬาฯ ของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑลโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ 0.75 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ซึ่งยืนยันตามสมมติฐานสำหรับสมมติฐานนี้สามารถอธิบายได้ว่าเมื่อกลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังในการที่จะเปิดรับฟังสถานีวิทยุจุฬาฯ มากก็จะส่งผลให้เกิดความรู้สึกพึงพอใจในการเปิดรับฟังมากเช่นเดียวกัน

สำหรับสมมติฐานข้อนี้ผู้วิจัยได้ตั้งขึ้นจากความต่อเนื่องกันของตัวแปรในแบบจำลองอธิบายการใช้สื่อเพื่อสนองความพอใจที่ผู้วิจัยนำมาเป็นกรอบแนวคิดและทฤษฎีในงานครั้งนี้ โดยผลการวิจัยมีความสอดคล้องตามแบบจำลองดังกล่าวของ แคทซ์ และคณะ (Katz and Other, 1974) กล่าวคือเมื่อบุคคลเกิดความต้องการไม่ว่าในด้านใดก็ตาม ก็จะมีการคาดคะเนความพอใจที่ได้จากสื่อนำไปสู่พฤติกรรมกรใช้สื่อและยังผลให้เกิดความพึงพอใจที่ได้รับจากสื่อ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานของเรย์เบิร์น และปาล์มกรีน (Rayburn and Palmgreen, 1985) ด้วยที่ว่าเขามีการร่วมกันศึกษาเกี่ยวกับการใช้สื่อและความพึงพอใจ แล้วมีการสร้างแบบจำลองขึ้นที่อธิบายได้ว่าการแสวงหาความพึงพอใจจากสื่อ เกิดจากความคาดหวังและการประเมินค่าของบุคคลการแสวงหาความพึงพอใจจะนำไปสู่การเปิดรับสื่อ ทำให้เกิดความพึงพอใจที่บุคคลได้รับหรือเชื่อว่าได้รับสำหรับความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังและความพึงพอใจนี้ ผู้วิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังเพื่อต้องการความสนุกสนานเพลิดเพลินมากที่สุด เช่นเดียวกับที่มีความพึงพอใจในด้านที่กลุ่มตัวอย่างได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินมากเช่นกัน จึงสามารถที่จะกล่าวได้ว่า เมื่อกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีความคาดหวังในด้านใด ก็น่าจะมีความพึงพอใจที่ได้รับจากการเปิดรับสถานีวิทยุจุฬาฯ ในด้านนั้นซึ่งสอดคล้องกันกับงานวิจัยของ เวนนอร์ (Wenner, 1986) ที่ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความคาดหวังหรือความพึงพอใจที่ได้รับ (Gratification's Obtained) จากการชมรายการโทรทัศน์แล้วพบ

ว่าความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมโทรทัศน์มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังในเรื่องเดียวกัน และไม่มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังในเรื่องต่างกัน ซึ่งก็มีความสอดคล้องกับงานของ แกลโลเวย์และมิก (Galloway and Meek, 1981) ที่ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับแบบจำลองเกี่ยวกับแบบจำลองเกี่ยวกับการคาดหวังประโยชน์จากสื่อมวลชนของผู้รับสาร แล้วพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ชมโทรทัศน์เพราะมีความหวังว่าจะได้รับความพึงพอใจ เช่นเดียวกับที่ อรรถนิษฐ์วรรณลักษณ์, 2538) พบว่าความคาดหวังประโยชน์มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจจากการเปิดรับชมรายการธรรมะทางสื่อโทรทัศน์ของสมาชิกชมรมทางพระพุทธศาสนา รวมทั้งยังตรงกับงานวิจัยของวันทนีย์ แสนักกดี, 2533 ที่พบว่าความคาดหวัง พฤติกรรมการเปิดรับสื่อและความต้องการรับรู้ทางการเมืองมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ

สมมติฐานข้อที่ 4

พฤติกรรมกรับฟังสถานีวิทยุพญา มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังและความพึงพอใจในการรับฟังสถานีวิทยุพญา ของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

จากผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมกรับฟังสถานีวิทยุพญา มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังและความพึงพอใจ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.001 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.74 ซึ่งจัดว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ซึ่งทั้งหมดนี้แสดงว่าเมื่อผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสามตัวคือพฤติกรรมกรับฟังสถานีวิทยุพญา ความคาดหวังและความพึงพอใจแล้วพบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันในระดับที่มีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อควบคุมอิทธิพลของพฤติกรรมกรับฟังแล้วก็คือความคาดหวังและความพึงพอใจซึ่งจากผลของสมมติฐานข้อที่ 1, 2 และ 3 ทำให้เราสามารถสรุปได้ว่าตัวพฤติกรรมกรับฟังสถานีวิทยุพญา นั้นไม่ได้นำมาสู่ความพึงพอใจ แต่กลับเป็นความคาดหวังที่นำไปสู่ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัยนี้ถือเป็นส่วนหนึ่งที่ยืนยันทฤษฎีความคาดหวังจากสื่อตามที่ เรย์เบิร์นและพาล์มกรีน (Rayburn and Plamgreen, 1985) กล่าวว่า ความพึงพอใจที่บุคคลแสวงหา (Gratification Sought) ถือเป็น Function ที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างความเชื่อ (Beliefs) กับการประเมินค่า (Evaluations) โดยที่ความคาดหวัง (Expectation) หรือความเชื่อ

(Beliefs) นั้นหมายถึง การรับรู้ว่ามีสิ่งหนึ่งสิ่งใด (Object) มีคุณลักษณะเฉพาะหรือรับรู้ว่าคุณลักษณะบางอย่างจะให้ผลเฉพาะอย่างตามมา

เรย์เบิร์ต (Rayburn) ได้ทำนายการแสวงหาความพอใจจากการชมรายการข่าวโทรทัศน์และชี้ให้เห็นว่าความคาดหวังเกี่ยวกับคุณลักษณะเฉพาะบางอย่างของข่าวโทรทัศน์และการประเมินผลที่จะได้รับทางอารมณ์ เป็นตัวแปรมาก่อนที่จะเกิดแรงจูงใจ (Motives) ที่จะแสวงหาความพอใจที่สอดคล้องกัน

ซึ่งในจุดนี้สามารถอธิบายได้ว่าผลของความเชื่อหรือความคาดหวังกับการประเมินผลที่จะได้รับทางอารมณ์มีอิทธิพลต่อการแสวงหาความพอใจซึ่งจะไปมีอิทธิพลต่อการบริโภคสื่อ และการบริโภคสื่อจะให้ผลเป็นการรับรู้ถึงความพอใจที่ได้รับ ซึ่งจะย้อนกลับไปมีอิทธิพลในทางที่จะเสริมหรือเปลี่ยนแปลงการรับรู้ของผู้ชม (Audience) ในเรื่องเกี่ยวกับคุณลักษณะบางอย่างของสื่อที่จะสามารถตอบสนองความพอใจของเขา ซึ่งทำให้เราอาจกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่าความคาดหวังและความพึงพอใจถือเป็นความรู้สึกนึกคิดภายในของบุคคล ซึ่งสะท้อนออกมาเป็นสิ่งที่วัดหรือสังเกตได้จากความต้องการหรือเหตุผลในการใช้สื่อของบุคคลต่าง ๆ นั้นเอง

แนวคิดในเรื่องนี้ทำให้เห็นว่าผู้รับสารมีอิทธิพลต่อการเลือกรับสารตามความคาดหวังของตนนั้นพัฒนามาจากทฤษฎี Uses and Gratification ที่เน้นในเรื่องของความต้องการ (Needs) ของผู้ใช้สื่อแต่เพียงอย่างเดียวว่าเป็นตัวการอธิบายพฤติกรรมการใช้สื่อของมนุษย์ ไปสู่ทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้สื่อทฤษฎีอื่น ๆ ซึ่งรวมทั้งทฤษฎีพฤติกรรมและแรงจูงใจ (Action motivation Perspective หรือ Expectancy Theory) ซึ่งอธิบายว่า การคาดหวังเกี่ยวกับสื่อ (Media Exposure) ของมนุษย์ได้ดีที่สุด โดยทฤษฎีนี้อธิบายว่ามนุษย์เป็นผู้มีสติปัญญาสามารถวางแผนการในการจัดการพฤติกรรมของตน พฤติกรรมของมนุษย์ทุกอย่างเกิดขึ้นอย่างมีเป้าหมาย (Goal Oriented) พฤติกรรมการสื่อสารก็เช่นเดียวกัน เมื่อมนุษย์คาดคะเนว่าจะได้รับอะไรบ้าง หรือสื่อจะสนองความพอใจอย่างไรบ้าง การใช้สื่อของมนุษย์ก็จะดำเนินไปตามการคาดหวังนั้น ๆ (อ้างถึงใน ชนิดา พลศรี, 2529: 16) ตามแบบจำลองทฤษฎีความคาดหวัง

ซึ่งตรงกับงานวิจัยของ Galloway และ Meek (1981) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับแบบจำลองที่คาดหวังการใช้ประโยชน์จากสื่อมวลชนของผู้รับสาร โดยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการสื่อสาร จำนวน 30 คน แห่งมหาวิทยาลัยแมคไควร์ พบว่า

นักศึกษาชมโทรทัศน์เพราะมีความคาดหวังว่าจะได้รับความพึงพอใจซึ่งผลการศึกษานี้สอดคล้องกับทฤษฎีความคาดหวังเกี่ยวกับสื่อ

วันทนีย์ แสนภักดี (2533) ได้ศึกษาความคาดหวังความพึงพอใจที่ได้รับจากสื่อมวลชน และความต้องการทางการเมืองของนักศึกษาวิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา เป็นการศึกษาความแตกต่างและความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการการรับรู้ทางการเมืองจากสื่อมวลชน ความคาดหวัง พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ และความพึงพอใจของนักศึกษาวิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา พบว่า ความคาดหวัง พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ และความต้องการรับรู้ทางการเมือง มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ

จากผลการวิจัยที่มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังและความพึงพอใจ ตลอดจนการใช้ประโยชน์จากการเปิดรับสื่อต่าง ๆ เหล่านี้ จะพบการวิจัยที่สอดคล้องกันว่า ความคาดหวังว่าจะได้รับประโยชน์ในด้านต่าง ๆ จากสื่อ เป็นปัจจัยทำให้เกิดการเปิดรับสื่อนั้น และยังพบว่าความคาดหวังจากการเปิดรับสื่อมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจจากการเปิดรับสื่อ ซึ่งผลการวิจัยเหล่านี้นับว่าสอดคล้องกับทฤษฎีความคาดหวังและทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากสื่อนั้นเอง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า พฤติกรรมการเปิดรับฟังสถานีวิทยุจุฬาฯ ของนิสิต นักศึกษามหาวิทยาลัย ยังอยู่ในระดับต่ำ นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยจำนวนกว่าครึ่งของกลุ่มตัวอย่างไม่รู้จักสถานีวิทยุจุฬาฯ และไม่เคยเปิดรับฟังสถานีวิทยุจุฬาฯเลย และเป็นที่น่าสังเกตว่า เมื่อดูปริมาณการรับฟังสถานีวิทยุจุฬาฯของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเอง เพียงสถาบันเดียว สัดส่วนของผู้ที่ฟังกับไม่ฟังก็เป็นไปในทำนองเดียวกัน ทำให้ผู้วิจัยคิดว่า ทางสถานีวิทยุจุฬาฯ ควรได้มีการประชาสัมพันธ์ให้มากกว่านี้ โดยในส่วนของบุคคลภายใน คือนิสิตของจุฬาฯเอง อาจทำโดยการไปแนะนำสถานีให้เป็นที่รู้จักและแนะนำรายการที่น่าสนใจต่าง ๆ รวมทั้งรายการที่คาดว่าจะจะเป็นประโยชน์ต่อนิสิตในงานวันปฐมนิเทศ หรือวันก้าวใหม่ของจุฬาฯ เพื่อให้ นิสิตรู้จักและรู้สึกภาคภูมิใจในการที่ได้มีสถานีวิทยุในสถาบันการศึกษาของตัวเอง ซึ่งนอกจากการแนะนำตัวสถานีแล้ว ทางสถานีควรแนะนำแนวทางด้วยว่ามีกิจกรรมใดบ้างที่ทางสถานีพอจะให้นิสิตผู้มีความสนใจได้เข้ามาร่วมช่วยเหลือหรือเป็นส่วนหนึ่งของการผลิตรายการวิทยุ ในจุดนี้ผู้วิจัยเห็นว่านอกจากจะเป็นประโยชน์ในด้านของการเพิ่มจำนวนผู้ฟังแล้ว ทางสถานีอาจจะได้แนวคิดใหม่ ๆ ในการผลิตรายการจากกลุ่มนิสิตนักศึกษาอีกด้วย และหากเป็นไปได้ในช่วงเริ่มต้นของการเปิดภาคเรียนทางสถานีอาจขอความร่วมมือจากทุกคณะภายในจุฬาฯ ให้นำนิสิตมาเยี่ยมชมการทำงานของสถานีตั้งแต่แรกเข้าเป็นนิสิตก็จะทำให้สถานีวิทยุจุฬาฯ เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น

สำหรับในด้านของบุคคลภายนอกคือทั้งนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในสถาบันอื่น ๆ และประชาชนทั่วไป ทางสถานีควรมีการจัดสรรงบประมาณในส่วนของการโฆษณาให้กับตัวเองบ้าง เนื่องจากในปัจจุบันที่เราถือว่าเป็นยุคข่าวสารไร้พรมแดน เพราะฉะนั้นสื่อทุกสื่อล้วนมีความสำคัญและไม่ควรมองข้าม ทางสถานีอาจโฆษณารายการที่น่าสนใจทางทีวี ทางหนังสือพิมพ์ นิตยสาร หรือแม้แต่ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต เพื่อที่จะได้ให้ชื่อของสถานีวิทยุจุฬาฯ เป็นที่รู้จักมากขึ้น

2. ในด้านของเนื้อหารายการ จากตามปกติที่ทางสถานีใช้วิธีการระดมทรัพยากรของจุฬาฯ เช่นอาจารย์ และนักวิชาการ มาร่วมจัดรายการนั้น ไม่สามารถที่จะดึงดูดใจผู้ฟังและทำให้รายการประสบความสำเร็จได้ ซึ่งต้องยอมรับว่างานสื่อสารมวลชนโดยเฉพาะการจัดรายการวิทยุ จำเป็นต้องอาศัยบุคคลซึ่งมีความรู้ ความสามารถในงานวิทยุกระจายเสียงมา

จัดรายการ ดังนั้นการระดมทรัพยากรตามวิธีการเดิมควรได้รับการปรับปรุงในลักษณะที่ หากต้องให้อาจารย์และนักวิชาการมาจัด ทางสถานีควรเลือกผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการจัดรายการวิทยุด้วย ก็จะทำให้รายการมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้นและสามารถลดความเป็นวิชาการของรายการลงได้ นอกจากนี้ทางสถานีน่าจะมีการแบ่งสรรรายการให้เจ้าหน้าที่รับผิดชอบว่ารายการใดเป็นของใคร เพื่อที่เจ้าหน้าที่ของทางสถานีจะได้ช่วยเรื่องของเทคนิคการจัดให้รายการมีความน่าสนใจยิ่งขึ้น เพราะเจ้าหน้าที่ของทางสถานีย่อมเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ ของการจัดรายการอยู่แล้วไม่ว่าจะเป็นเพลง เสียงประกอบ หรือลีลา และภาษาที่ควรนำมาใช้ในรายการ

3. จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า รายการประเภทบันเทิงและผ่อนคลายความเครียด รวมทั้งรายการประเภทที่เพิ่มเติมความรู้รอบตัว เป็นรายการที่นิสิตนักศึกษามีความชอบในระดับสูง ไม่ว่าจะเป็นรายการพักเที่ยงกับเพลง รายการเพลงลูกทุ่ง หรือเบลเดอร์พ็อพ ทางสถานีจะมุ่งให้ความรู้ด้านวิชาการแก่นิสิตนักศึกษาแล้ว ก็น่าจะลองสอดแทรกเนื้อหาวิชาการต่าง ๆ หรือความรู้ทั่วไป เข้าไปในรายการเหล่านี้ก่อน ก็จะทำให้นิสิตนักศึกษารับเรื่องวิชาการต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้น โดยที่พวกเขาเองไม่รู้สึกว่าถูกบังคับให้ฟัง

4. จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ช่วงเวลาที่นิสิตนักศึกษามีการเปิดรับฟังสถานีวิทยุ จุฬาลงกรณ์มากที่สุดคือในช่วง 20.00 - 24.00 น. ดังนั้นหากทางสถานีมีรายการใดที่มุ่งกลุ่มเป้าหมายเป็นนิสิตนักศึกษา ก็น่าจะหันมาจับช่วงเวลานี้ก็จะได้ผลดีมากยิ่งขึ้น เช่น จัดรายการประเภททอล์คโชว์ ชั้นแรกคงต้องดึงดูดด้วยการนำดีเจที่ค่อนข้างมีชื่อเสียงมาร่วมจัด เคยทำรูปแบบเป็นการพูดคุยในเรื่องของชีวิตมหาวิทยาลัย เช่น เรื่องของการแนะนำสถาบัน การปรับตัว การเรียนให้ได้เกียรตินิยม การเรียนอย่างไรให้ถูกรีไทร์ เป็นต้น โดยเน้นการเปิดสายให้ผู้ฟังโทรศัพท์เข้ามาพูดคุย และขอเพลงเห็นหลัก รวมทั้งเปิดให้เล่นเกมตอบคำถามในเรื่องที่เป็นความรู้ทางวิชาการ หากใครโทรศัพท์เข้ามาตอบได้มากที่สุดในสัปดาห์นั้นก็จะได้รางวัลไป เป็นต้น

5. ในส่วนของภาพลักษณ์ของสถานี ทางสถานีควรเสนอจุดยืนของสถานีให้ชัดเจนต่อสาธารณชนว่า สถานีวิทยุจุฬาฯ นั้นเป็นสถานีที่มีจุดมุ่งหมายอย่างไร หากมุ่งที่จะเป็น "คลื่นความรู้ สู่ประชาชน" ก็คงจะต้องพยายามที่จะเน้นในส่วนนี้ให้ชัดเจนมากขึ้น เพื่อในที่สุดจะทำให้เกิดความเชื่อถือว่าหากใครก็ตามที่ต้องการจะได้รับความรู้ไม่ว่าเรื่องใด หากหันมามองมาที่สถานีวิทยุจุฬาฯ ทางสถานีสามารถหาคำตอบให้ได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับฟัง ความคาดหวัง และความพึงพอใจของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลต่อสถานีวิทยจุฬาฯ จึงเห็นว่าน่าจะมีการศึกษาในเรื่องอื่น ๆ เพิ่มเติมด้วย เช่น การศึกษาทัศนคติของผู้ฟัง การศึกษาในด้านของการวิเคราะห์เนื้อหารายการ การศึกษาโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) ในส่วนของคณะกรรมการบริหารของสถานีวิทยจุฬาฯ ซึ่งเป็นการศึกษาวิจัยที่น่าสนใจเช่นกัน ถ้าหากจะทำการศึกษาให้ละเอียดยิ่งขึ้น

2. จากการวิจัยในครั้งนี้จะเห็นได้ว่านอกจากเราจะศึกษาในเรื่องของพฤติกรรม การรับฟัง ความคาดหวังและพึงพอใจแล้ว เรื่องของตัวแปรแทรกอื่น ๆ เช่น เรื่องของกรอบการใช้เวลาว่าง ก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่น่าจะให้ความสนใจ และได้ทำการศึกษาวิจัยต่อไป

3. การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเพียงในแง่ของพฤติกรรมการเปิดรับฟัง ความคาดหวัง และความพึงพอใจทั่วไป และความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสามเท่านั้น ซึ่งก็ทำให้ทราบข้อมูลที่น่าสนใจในระดับหนึ่งว่านิสิตนักศึกษา มีความคาดหวัง และมีความต้องการที่จะได้รับข่าวสารและความรู้รอบตัวอย่างมาก ดังนั้นในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยคิดว่า น่าจะได้มีการศึกษาให้ลึกกลงไปว่าหากทางสถานีจะจัดรายการประเภทความรู้เหล่านี้ให้ตรงกับความต้องการของนิสิตนักศึกษา และจึงจะถูกใจมากที่สุด เพื่อจะเป็นแนวทางให้ทางสถานีจัดรายการที่มีรูปแบบน่าสนใจ และถูกใจกลุ่มเป้าหมายมากที่สุด

4. ในด้านกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษานั้น จากกลุ่มตัวอย่างของทางผู้วิจัยจะเห็นว่าผู้วิจัยได้เจาะกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตนักศึกษาเท่านั้น ดังนั้นในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ควรจะมีการศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับ ความคาดหวังและความพึงพอใจของกลุ่มคนในวัยทำงานเพิ่มขึ้นด้วย เพื่อจะได้ทราบถึงความต้องการของกลุ่มผู้ฟังในวัยที่แตกต่าง ๆ ซึ่งอาจมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันออกไป

5. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบสถานีวิทยของสถาบันการศึกษาอื่นๆ เปรียบ
เทียบกันด้วยว่าจะได้รับผลการวิจัยแตกต่างหรือคล้ายคลึงกันอย่างไร

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย